

III

VIĻĀNU PAGASTA APBŪVES NOTEIKUMI

SATURA RĀDĪTĀJS

IEVADS	4
LIETOŠANAS PAMĀCĪBA	5
I DAĻA. APBŪVES NOTEIKUMI	
1. nodaļa. PAMATNOSTĀDNES UN SKAIDROJUMI	6
1.1. Darbības lauks	6
1.2. Galvenais pamatprincips	6
1.3. Pārkāpumi un sodi	6
1.4. Apbūves noteikumu stāšanās spēkā	7
1.5. Grozījumi	7
1.6. Papildinājumi	7
1.7. Publiskums	7
2. nodaļa. ATĻAUTO IZMANTOŠANU DEFINĪCIJAS UN JĒDZIENU SKAIDROJUMS	8
3. nodaļa. ZONĒJUMS UN PLĀNS	12
3.1. Zemes izmantošanas veidi un to apzīmējumi	12
3.2. Robežas	12
4. nodaļa. NOTEIKUMI VISIEM ZEMES IZMANTOŠANAS VEIDIEM	13
4.1. Visās izbūves teritorijās atļautās izmantošanas	13
4.2. Visās izbūves teritorijās aizliegtās izmantošanas	13
4.3. Piekļūšanas noteikumi	13
4.4. Speciāli pasākumi cilvēkiem ar kustību traucējumiem	14
4.5. Zemesgabalu dalīšana vai apvienošana	14
4.6. Iedibināta būvlaide	14
4.7. Būvju atbilstība zemesgabala robežām	14
4.8. Redzamības trīsstūri	14
4.9. Attālumi starp ēkām	14
4.9.1. Ugunsdrošības prasības	15
4.10. Fasādes, jumti, ūdens notekcaurules	15
4.11. Žogi un pretrokšņa sienas	15
4.12. Kioski, paviljoni un citi pagasta ārtelpas elementi	15
4.13. Degvielas uzpildes stacijas	16
4.14. Saimniecības ēkas	17
4.15. Būves mājlopiem	17
4.16. Grāvju saglabāšana	17
4.17. Aizsargjoslas	18
4.18. Augsnes virskārtas un koku saglabāšana	19
4.19. Derīgie izrakteņi	19
4.20. Stihiju postījumu atjaunošana	19
4.21. Ēku vai citu būvju nojaukšana	20

5. nodaļa.	PRASĪBAS AUTOMAŠĪNU NOVIETOŠANAI	21
5.1.	Vispārīgās prasības automašīnu novietošanai	21
5.2.	Noteikumi autostāvvietām	21
6. nodaļa.	ATSEVIŠĶU IZBŪVES TERITORIJU IZMANTOŠANAS NOTEIKUMI	22
6.1.	Dzīvojamās/individuālās apbūves teritorijas (Dz)	22
6.1.1.	Definīcija	22
6.1.2.	Vispārīgie izmantošanas noteikumi	22
6.2.	Sabiedrisko pakalpojumu teritorijas (J)	24
6.2.1.	Definīcija	24
6.2.2.	Vispārīgie izmantošanas noteikumi	24
6.3.	Ražošanas un tehniskās apbūves teritorijas (R)	25
6.3.1.	Definīcija	25
6.3.2.	Vispārīgie izmantošanas noteikumi	25
6.3.3.	Palīgizmantošanu noteikumi	25
6.4.	Līnijbūvju izbūves teritorijas (L)	26
6.4.1.	Definīcijas	26
6.4.2.	Vispārīgie izmantošanas noteikumi	26
6.4.3.	Palīgizmantošanu noteikumi	27
6.5.	Dabas pamatnes vai atklātās (brīvās) izbūves teritorijas (D)	28
6.5.1.	Definīcija	28
6.5.2.	Vispārīgie izmantošanas noteikumi	28
7. nodaļa.	ĪPAŠI AIZSARGĀJAMAS DABAS TERITORIJAS	30
7.1.	Vispārīgie noteikumi	30
7.2.	Valsts aizsardzībā esošo dabas pieminekļu saraksts	32
8. nodaļa.	KULTŪRAS PIEMINEKĻU AIZSARDZĪBA	33
8.1.	Vispārīgie noteikumi	33
8.2.	Latvijas Valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu saraksts un aizsargājamās apbūves teritorijas	34

IEVADS

Apbūves noteikumi ir juridiski noformulētas prasības zemesgabaliem un būvēm saskaņā ar pagasta teritorijas esošo un plānoto situāciju, kas atspoguļota kartogrāfiskā veidā, un līdz ar tajā paredzētajiem izbūves priekšlikumiem, kas ir saistoši visiem zemesgabalu īpašniekiem vai valdītājiem.

Apbūves noteikumi, kas vides plānošanas tiesību aktu ietvaros tiek izdoti kā Viļānu pagasta **saistošie noteikumi**, atspoguļo zemes īpašnieku vai valdītāju tiesības attiecībā uz viņu īpašumā vai lietojumā esošā zemesgabala izmantošanu.

Demokrātiskā sabiedrībā vienmēr pastāv zināmi ierobežojumi privātīpašuma aizsardzībai. Tos izvērtē un nosaka publiskā procesā, dodot katram sabiedrības loceklim tiesības piedalīties un paust savu attieksmi.

Apbūves noteikumi izstrādāti, izmantojot paraugnoteikumu koncepciju, ko pēc VARAM pasūtījuma izstrādājis IU "Arhitekta Edgara Bērziņa birojs".

Apbūves noteikumu tekstā iekļauti un *kursīvā* izcelti noteikumi, kas izriet no likumu un citu tiesību aktu prasībām, un šajā likumā sniedz tikai papildu informāciju par augstākas kompetences noteiktām prasībām. Tās Apbūves noteikumos drīkst pastiprināt, taču nedrīkst atcelt vai mīkstināt. Lai šos Apbūves noteikumus būtu vieglāk lietot, to sastāvā iekļauta lietošanas pamācība, kā arī definīcijas, kas skaidro pieņemtos jēdzienus un terminus.

LIETOŠANAS PAMĀCĪBA

Pirms Viļānu pagasta Apbūves noteikumu pielietošanas jāiepazīstas ar LR MK "Noteikumiem par teritoriju plānojumiem " un citiem, uz teritoriju plānošanu un būvniecību attiecināmiem, tiesību aktiem, kā arī ar Viļānu pagasta „Teritorijas esošā un plānotā izmantošana kartogrāfiskā veidā” - „Radopoles ciemata zonējums”, „Jaunviļānu ciemata zonējums”

Tas palīdzēs labāk uztvert šajos apbūves noteikumos juridiskā izteiksmē formulētās prasības, kā arī labāk izprast konkrēto situāciju.

Divi raksturīgākie gadījumi Apbūves noteikumu lietošanā ir šādi:

1. Zemes īpašnieks vai valdītājs vēlas noskaidrot, kādiem nolūkiem viņš drīkst izmantot zemi un būvēt, pārbūvēt, ierīkot vai izmantot būves uz tās.
2. Potenciālais būvētājs kādai noteiktai izmantošanai vēlas atrast zemesgabalu.

Jebkurā gadījumā vispirms jāiepazīstas ar Apbūves noteikumu vispārīgajām nodaļām:

- 1. – "Pamatnostādnes un skaidrojumi",
- 3. – "Zonējums un plāns",
- 4. – "Noteikumi visiem zemes izmantošanas veidiem",
- 5. – "Prasības automašīnu novietošanai".

Šo nodaļu noteikumi attiecas uz jebkuru zemesgabalu, lai kādā izbūves teritorijā tas atrastos.

Apbūves noteikumu tekstā izmantoti šādi spēkā esošo valsts likumu un citu tiesību aktu, kā arī valsts institūciju nosaukumu saīsinājumi:

AL	LR Aizsargjoslu likums
CNuN	Celtniecības normas un noteikumi
DL	LR likums Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām
KK	LR Kriminālkodekss
KL	LR likums Par kultūras pieminekļu aizsardzību
LBN 100	Latvijas pagaidu būvnormatīvs "Teritoriālplānošana. Pilsētu un pagastu izbūve"
LBN 101	Latvijas būvnormatīvs "Pagaidu instrukcija par pagasta vai pilsētas izbūves ģenerālplānu"
LBN 201-96	Latvijas būvnormatīvs "Ugunsdrošības normas"
LBN 209	Latvijas būvnormatīvs "Instrukcija ģimenes māju un zemnieku sētu projektēšanai"
MK	Ministru kabinets
MKN 423	LR MK Noteikumi par teritoriju plānojumiem
MKN 239	LR MK Zemes dziļu izmantošanas noteikumi
PL	LR likums „Par pašvaldībām”

Ja, noskaidrojot Apbūves noteikumus ir radušās kādas neskaidrības vai jautājumi, nepieciešams konsultēties ar Rēzeknes rajona Būvvaldes vadītāju.

1.1. DARBĪBAS LAUKS

(1) Apbūves noteikumi, kas vides plānošanas tiesību aktu ietvaros tiek izdoti kā pagasta saistošie noteikumi, attiecas uz visu pagasta teritoriju, t.i., uz visām zemēm Viļānu pagasta administratīvajās robežās, kurām ir izstrādāts un apstiprināts Apbūves noteikumu plāns.

(2) Apbūves noteikumu prasības ir saistošas visām fiziskajām un juridiskajām personām – zemes īpašniekiem un valdītājiem, veicot jebkādu zemesgabalu sadalīšanu vai apvienošanu, būvju un zemes ierīcības projektēšanu, būvdarbus, restaurāciju, rekonstrukciju, modernizāciju vai nojaukšanu.

(3) Apbūves noteikumi neatbrīvo fiziskās un juridiskās personas no nepieciešamības ievērot spēkā esošo valsts likumu un citu tiesību aktu prasības.

(4) Apbūves noteikumi ietver arī valsts likumu un citu tiesību aktu atsevišķas prasības, kas tekstā izceltas *kursīvā*, uzrādot iekavās saīsinātu attiecīgā noteikuma avotu, piemēram, (LBN 100).

(5) Minētās likumu un citu tiesību aktu prasības regulāri jāpapildina, līdz ar šo tiesību aktu grozījumu spēkā stāšanos. Šie papildinājumi nav jāuzskata par Apbūves noteikumu grozījumiem.

1.2. GALVENAIS PAMATPRINCIPS

(1) Nekādas zemes nedrīkst izmantot un nevienu būvi nedrīkst būvēt, pārbūvēt, paplašināt, ierīkot vai izmantot, ja tas neatbilst Apbūves noteikumiem.

(2) Nedrīkst izsniegt nekādas pašvaldības institūciju atļaujas vai apliecības nodomātai zemes izmantošanai vai nodomātai būvēšanai, pārbūvēšanai, paplašināšanai, ierīkošanai vai izmantošanai, ja ar to tiek pārkāpti jebkādi Vietējā likuma noteikumi.

(3) Izsniedzot fiziskai vai juridiskai personai pašvaldības institūciju atļaujas vai apliecības nodomātai zemes izmantošanai vai nodomātai būvēšanai, pārbūvēšanai, paplašināšanai, ierīkošanai vai izmantošanai, jāievēro, lai tas neskartu citu personu intereses.

1.3. PĀRKĀPUMI UN SODI

(1) Apbūves noteikumi ir izstrādāti kā pagasta saistošie noteikumi, pamatojoties uz likuma Par pašvaldībām 43.pantu, kas nosaka, ka *pagasta padome ir tiesīga izdot saistošus noteikumus par pagasta teritorijas apbūvi, paredzot administratīvo atbildību par to pārkāpšanu, ja tas nav paredzēts likumos (PL, 43.p.)*.

(2) Jebkura fiziskā vai juridiskā persona, kura pārkāpj Apbūves noteikumus, ir vainīga šī likuma pārkāpumā un sodāma saskaņā ar Latvijas administratīvo pārkāpumu kodeksu. Fiziskajai vai juridiskajai personai pirmajā reizē uzliek naudas sodu līdz 50 Ls.

(3) Vainīgajai fiziskajai vai juridiskajai personai ir pienākums novērst Apbūves noteikumu pārkāpumu.

(4) Ja vainīgā persona pārkāpumu nenovērš, tad nākamajā reizē fiziskajai personai uzliek naudas sodu līdz 100 Ls, bet juridiskajai personai līdz 250 Ls.

(5) Ja Apbūves noteikumu pārkāpums vēl netiek novērsts, tad iestājas kriminālatbildība (KK, 1952.p.).

(6) Pārsūdzība par pašvaldības lēmuma atbilstību Apbūves noteikumiem kā arī pārsūdzība būvprojekta akceptēšanas lietā, ir iesniedzama LR Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrijai.

(7) Ja LR Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrija pārsūdzību noraida, jebkurai fiziskajai vai juridiskajai personai ir tiesības griezties pie tiesas.

1.4. APBŪVES NOTEIKUMU STĀŠANĀS SPĒKĀ

(1) Apbūves noteikumi stājas spēkā, kad likumīgu spēku iegūst Viļānu pagasta, sk.pielikumā „Teritorijas esošā un plānotā situācija kartogrāfiskā veidā”.

1.5. GROZĪJUMI

(1) Apbūves noteikumu grozījumi sagatavojami vienlaikus ar jauna teritorijas plānojuma izstrādāšanu vai esošā plāna grozījumu sagatavošanu saskaņā ar Latvijas būvnormatīvu "Pagaidu instrukcija par pagasta vai pilsētas izbūves ģenerālplānu" (LBN 101).

(2) Apbūves noteikumu grozīšanu var pamatot un veikt arī ar detālo plānojumu, piemērojot teritorijas plānojumam noteikto publiskās izskatīšanas procedūru.

(3) Īpašos gadījumos – neizstrādājot attiecīgu teritorijas plānojumu, pieļaujama Apbūves noteikumu grozīšana ar pagasta padomes lēmumu, obligāti veicot publiskās apspriešanas procedūru.

(4) Apbūves noteikumu grozījumi nedrīkst grozīt valsts likumu un citu tiesību aktu noteiktās prasības un radīt attiecīgo likumu vai aktu pārkāpumus, ja tie nav akceptēti instancē, kas tos ir pieņēmusi.

1.6. PAPILDINĀJUMI

(1) Izstrādājot kādai Viļānu pagasta teritorijas daļai detālo plānojumu, jānosaka vai jāprecizē:

- a) zemesgabalu robežas, proporcijas un izmēri,
- b) zemesgabalu apbūves blīvuma vai apbūves intensitātes un brīvās teritorijas rādītāji,
- c) nepieciešamie pagalmi (minimālie attālumi no zemesgabala robežām līdz būvēm),
- d) ēku stāvu skaits un būvju augstums,
- e) inženiertehniskā apgāde,
- f) automašīnu novietošana, vietējās ielas un piebraucamie ceļi.

(2) Apbūves noteikumi regulāri jāpapildina, līdz ar izstrādātā detālā plānojuma stāšanos spēkā, uzrādot detālā plānojuma nosaukumu, pieņemšanas un spēkā stāšanās datumus.

(3) Minētie papildinājumi nav jāuzskata par Apbūves noteikumu grozījumiem.

1.7. PUBLISKUMS

Šie Apbūves noteikumi ir brīvi pieejami visiem interesentiem. Tādēļ Viļānu pagasta padome regulāri informē par pieņemtajiem Apbūves noteikumu grozījumiem un izdarītajiem papildinājumiem.

2. nodaļa. ATĻAUTO IZMANTOŠANU DEFINĪCIJAS UN JĒDZIENU SKAIDROJUMS

Šajā nodaļā definētas ar Apbūves noteikumiem atļautās izmantošanas Viļānu pagasta izbūves teritorijās, arī apbūves zonās, kā arī dots svarīgāko pielietoto jēdzienu skaidrojums.

- 2.1. **Apbūve** ir tādu plānotu, izmantotu vai nodomātu virszemes būvju, arī inženierkomunikāciju, kā arī labiekārtojuma kopums, kur ēkas ir galvenais elements.
- 2.2. **Apbūves blīvums** ir procentos izteikta zemesgabala apbūves laukuma attiecība pret tā platību.
- 2.3. **Apbūves intensitāte** ir procentos izteikta stāvu platības attiecība pret zemesgabala platību.
- 2.4. **Apbūves laukums** ir zemesgabala visas ar būvēm apbūvētās platības summa, izņemot pazemes būves, piebraucamos ceļus un labiekārtojumu.
- 2.5. **Atklāta autostāvvietā** ir automašīnu novietošanas veids un nozīmē autostāvvietu, kas nav iekļauta ēkā vai tās daļā un kas ir nodalīta (arī nožogota) automašīnu novietošanai uz laiku.
- 2.6. **Atpūtas un/vai izpriecu iestāde** - zeme, ēka un cita būve vai tās daļa, kas plānota, izmantota vai nodomāta galvenokārt tūristu un īslaicīgo apmeklētāju atpūtai un ietver atpūtas iestādes (atpūtas nams, pansija, sanatorija, peldu iestāde, atpūtas parks) un ar atpūtu saistītas kultūras, darījuma iestādes, tirdzniecības un pakalpojuma objektus (restorāns, bārs, kafejnīca u.c).
- 2.7. **Automašīnu novietošana nozīmē** visus automašīnu novietošanas veidus tās lietošanas laikā, neatkarīgi no novietošanas ilguma un citiem apstākļiem, izņemot novietošanu apkopei un remontam.
- 2.8. **Būve** nozīmē arhitektonisku, tehnisku vai konstruktīvu virszemes, pazemes vai zemūdens darinājumu, arī ēku vai ēku kopumu, kā arī attiecīgās tehniskās iekārtas.
- 2.9. **Būve mājlopiem** nozīmē izmantošanu, kas ietver saimniecības ēku mājlopu un mājputnu izmitināšanai (kūti), kā arī citas būves mājlopiem, arī kūtsmēsļu glabātuvi un vircas bedri.
- 2.10. **Būvlaide** nozīmē līniju zemesgabala iekšpusē, kas parasti noteikta paralēli ielas sarkanajai līnijai un kas nosaka minimālo attālumu starp sarkano līniju un jebkuru virszemes būvi, ko drīkst ierīkot.
- 2.11. **Būvtiesības** ir ar teritorijas plānojumu un Apbūves noteikumiem noteiktas, nodrošinātas un aizsargātas fizisko un juridisko personu tiesības veikt izbūvi.
- 2.12. **Dabas piemineklis** ir atsevišķs, savrups dabas veidojums: koks, ala, avots, grava, klints, ūdenskritums, akmens un cits dabas retums, kam ir zinātniska, kultūrvēsturiska, estētiska vai ekoloģiska vērtība. Lai nodrošinātu dabas veidojuma saglabāšanu un tā apskates iespēju, aizsargāta tiek arī dabas pieminekļa tuvākā apkārtnē.
- 2.13. **Degvielas uzpildes stacija** nozīmē izmantošanu, kas ietver degvielas (arī gāzes), eļļas un smērvielu pārdošanu, kā arī mazumtirdzniecības un pakalpojumu objektu un automašīnu mazgāšanu kā palīgizmantošanas. Degvielas uzpildes stacijas izvietojuma iespēju ielas sarkanajās līnijās pamato ar detālo plānojumu.
- 2.14. **Dvīņu māja** nozīmē divas bloķētas vienas ģimenes dzīvojamās mājas, parasti, katru uz sava zemesgabala.
- 2.15. **Dzelzceļa piederības robeža** nozīmē robežu teritorijai, kas atsavināta un pieder VAS "Latvijas dzelzceļš".
- 2.16. **Dzelzceļa pievedceļš** nozīmē izmantošanu, kas ietver dzelzceļa atzaru, kas nepieder dzelzceļam.

- 2.17. **Dzelzceļa stacija** nozīmē izmantošanu, kas ietver būves dzelzceļa satiksmes apkalpes dienesta un pasažieru apkalpošanas vajadzībām.
- 2.18. **Dzelzceļš** nozīmē izmantošanu, kas ietver dzelzceļa darbības nodrošināšanu, arī pieturvietas, preču stacijas un šķirotavas.
- 2.19. **Dzīvoklis kā palīgizmantošana** nozīmē palīgizmantošanu, kas ietver atsevišķu dzīvokli un kas sastāv no istabas vai istabām, virtuves un palīgtelpām, un ko izmanto kā īpašnieka, īpašuma pārvaldnieka, dārznieka vai cita, īpašnieka nolīgta, darbinieka mājokli.
- 2.20. **Ēka (nams, māja)** nozīmē atsevišķu arhitektonisku, tehnisku un konstruktīvu virszemes, arī daļēji pazemes būvi.
- 2.21. **Ekspluatācijas aizsargjosla** nozīmē teritoriju, kas noteikta kā josla gar transporta, sakaru un citu komunikāciju līnijām, kā arī ap objektiem, kas nodrošina dažādu valsts dienestu darbību. Tās galvenais uzdevums ir nodrošināt minēto komunikāciju un objektu efektīvu un drošu ekspluatāciju un attīstības iespējas.
- 2.22. **Galvenā būve** nozīmē būvi, parasti ēku, kas plānota, izmantota vai nodomāta galvenajai izmantošanai uz zemesgabala.
- 2.23. **Garāža** nozīmē būvi vai tās daļu, kas ietver pastāvīgu automašīnas vai automašīnu novietošanu, un kas var būt gan privātā, gan sabiedriskā garāža. Šajā Vietējā likumā garāža privātas garāžas nozīmē netiek lietota, jo ir ietverta dzīvojamajā vai saimniecības ēkā.
- 2.24. **Iedibināta būvlaide** ir esošās apbūves frontes veidotā līnija, ja kvartāla robežās vismaz piecos zemesgabalos galvenās būves pie ielas atrodas uz vienas līnijas.
- 2.25. **Inženierkomunikāciju objekts** nozīmē izmantošanu, kas ietver valsts vai pagasta inženiertehniskās apgādes (infrastruktūras) objektus, arī elektroapakstacijas, termoelektrocentrāles un katlumājas, gāzes sadales stacijas un balonu noliktavas, automātiskās telefonu stacijas, kanalizācijas un lietus notekūdeņu attīrīšanas iekārtas, dzeramā ūdens krātuves un atdzelžošanas stacijas.
- 2.26. **Inženiertehniskās apgādes tīkli un objekti** nozīmē izmantošanu, kas ietver virszemes, pazemes un zemūdens inženiertehniskās apgādes tīklus un objektus (ūdensvads, kanalizācija, siltumapgāde, telekomunikācijas u.c.), lai pieslēgtu izbūves teritorijas vietējo inženiertehnisko sistēmu maģistrālajām inženierkomunikācijām un to objektiem.
- 2.27. **Izbūve** ir kopīgs nosaukums plānotiem, notiekošiem vai nodomātiem visu veidu teritorijas izmantošanas un attīstības pasākumiem, arī apbūvei un ainavu veidošanai.
- 2.28. **Izbūves teritorija** nozīmē teritoriju, arī apbūves zonu, kas plānota, izmantota vai nodomāta izbūvei.
- 2.29. **Izmantošana** nozīmē tādu plānotu, esošu vai nodomātu zemes un būvju vai to daļas izmantošanu, kas atbilst teritorijas plānojumam (**atļautā** izmantošana) vai neatbilst teritorijas plānojumam (**aizliegtā** izmantošana).
- 2.30. **Kapsēta** nozīmē izmantošanu, kas ietver mirušo apbedīšanu un ar to saistītās būves un pasākumus.
- 2.31. **Kultūras iestāde** nozīmē izmantošanu, kas ietver kultūras centru, teātri, cirku, kinoteātri, koncertzāli, universālas izmantošanas zāli, klubu, muzeju, bibliotēku, mediju centru un līdzīgu iestādi.
- 2.32. **Laukums** nozīmē izmantošanu līnijbūvju izbūves teritorijā ielai līdzīgiem nolūkiem, ko iezīmē sarkanās līnijas.

- 2.33. **Maģistrālā inženierkomunikācija** nozīmē izmantošanu, kas ietver valsts vai pagasta inženiertehniskās apgādes (infrastruktūras) maģistrālos tīklus, arī maģistrālo transportvadu un līdzīgu būvi, kas nepieciešama apgādei ar izejvielām, sakariem, enerģētiskajiem un citiem resursiem, kā arī slēgtu notekūdeņu novadīšanu.
- 2.34. **Mazstāvu daudzdzīvokļu nams** nozīmē izmantošanu, kas ietver ēku vai tās daļu līdz trīs stāviem ar dzīvokļiem, kam ir kopīga ieeja no zemes līmeņa. Nama iedzīvotājiem ir tiesības kopīgi lietot priekštelpas, kāpnes un palīgtelpas, kas neatrodas dzīvoklī, kā arī pagalmus uz zemesgabala.
- 2.35. **Palīgizmantošana** nozīmē plānotu, esošu vai nodomātu zemes un būvju vai to daļas izmantošanu, pie šādiem nosacījumiem:
- tā ir pakārtota galvenajai izmantošanai un papildina to;
 - tā ir izvietota tajā pašā zemesgabalā, kur galvenā izmantošana.
- 2.36. **Parcele** ir ar detālo plānojumu vai zemes ierīcības projektu noteikta teritorijas pamatvienība līdz tās ierakstīšanai Zemesgrāmatā.
- 2.37. **Pārvaldes iestāde** nozīmē izmantošanu, kas ietver šādas nekomerciālas iestādes: valsts un pašvaldību dienestu pārvaldes.
- 2.38. **Pirmsskolas bērnu iestāde** nozīmē izmantošanu, kas ietver mazbērnu novietni, bērnudārzu un citu specializētu iestādi pirmsskolas vecuma bērniem, bet neietver privātu mājas bērnudārzu.
- 2.39. **Reliģiska iestāde** nozīmē izmantošanu, kas ietver jebkādas reģistrētas reliģiskas kopienas darbību, arī kulta ēku.
- 2.40. **Rindu māja** nozīmē izmantošanu, kas ietver vertikāli trīs un vairākos dzīvokļos sadalītu ēku uz kopīga vai katru uz sava zemesgabala ar neatkarīgām izejām uz priekšpagalmu un aizmugures pagalmu, kas cieši piekļaujas katra dzīvokļa priekšējai un aizmugures sienai.
- 2.41. **Sabiedriskie apstādījumi** nozīmē izmantošanu tādas sabiedrības ērtības, veselības un labklājības labā apzaļumotas un labiekārtotas teritorijas ierīkošanai un uzturēšanai, kas ir brīvi pieejama sabiedrībai, un ietver parku, dārzu, mežaparku, skvēru, bulvāru, aleju, ielu un ceļu stādījumus.
- 2.42. **Saimniecības ēka** nozīmē palīgizmantošanu, un var ietvert privātu garāžu, nojumi automašīnas novietošanai, darbnīcu, siltumnīcu, kā arī dārza inventāru, materiālu un sadzīves priekšmetu glabāšanu u.c. Ja šāda ēka piebūvēta vai iebūvēta galvenajā būvē, tā jāuzskata par daļu no galvenās būves, nevis par saimniecības ēku.
- 2.43. **Sanitārā aizsargjosla** nozīmē aizsargjoslu, kas noteikta ap objektu ar paaugstinātām sanitārajām prasībām. Tās galvenais uzdevums ir sanitāro prasību nodrošināšana.
- 2.44. **Sarkanā līnija** ir juridiski noteikta, plānota vai esoša, detālais plānojumā vai zemesgabala plānā atzīmēta maģistrālās vai vietējās nozīmes ielas, laukuma, atklātas autostāvvietas vai inženierkomunikāciju koridora robeža.
- 2.45. **Savrupmāja (ģimenes māja)** nozīmē izmantošanu, kas ietver brīvēstāvošu vienas vai divu ģimeņu dzīvojamo māju:
- **Vienas ģimenes dzīvojamā māja** nozīmē izmantošanu, kas ietver vienas ģimenes dzīvošanu (vienu mājsaimniecību).
 - **Divu ģimeņu dzīvojamā māja** nozīmē izmantošanu, kas ietver divu ģimeņu dzīvošanu (divas mājsaimniecības).
- 2.46. **Sociālās aprūpes iestāde** nozīmē izmantošanu, kas ietver iedzīvotāju sociālo aprūpi, arī sociālās aprūpes centru, internātu, pansionātu, invalīdu namu un citu iestādi šādiem un līdzīgiem nolūkiem.

- 2.47. **Sporta būve** nozīmē izmantošanu, kas primāri ietver sporta, spēļu un fiziskās nodarbības un ar to saistītās sēdvietas skatītājiem, kā arī tādas sporta būves, kas kalpo kā palīgizmantošana.
- 2.48. **Vides un dabas resursu aizsardzības aizsargjosla** nozīmē teritoriju, kas noteikta kā josla ap tādu objektu vai teritoriju, kas ir nozīmīga no vides un dabas resursu aizsardzības un racionālas izmantošanas viedokļa. Šīs aizsargjoslas galvenais uzdevums ir samazināt vai novērst antropogēnās negatīvās iedarbības ietekmi uz šādu objektu vai teritoriju tās saglabāšanas nolūkā.
- 2.49. **Vietējās nozīmes iela** nozīmē izmantošanu, kas ietver dzīvojamo ielu, kravas transporta ielu, gājēju ielu un ceļu (gatvi), parka ceļu, piebrauktuvi un velociņu un nodrošina transporta izvadīšanu uz maģistrālajām ielām. Vietējās nozīmes iela ietver teritoriju ielas sarkanajās līnijās,
- 2.50. **Zemesgabals** (agrāk – gruntsgabals) ir juridiski noteikta, t.i., Zemesgrāmatā ierakstīta teritorijas pamatvienība.

3. nodaļa. ZONĒJUMS UN PLĀNS

3.1. ZEMES IZMANTOŠANAS VEIDI UN TO APZĪMĒJUMI

- (2) Apbūves noteikumu sastāvā iekļauts Viļānu pagasta „Sprūževas ciemata Apbūves noteikumu plāns” un „Rēzeknes pilsētas pierobežas Apbūves noteikumu plāns” M 1:7500, sk. III daļu „Teritorijas esošā un plānotā situācija kartogrāfiskā veidā”.
- (2) Apbūves noteikumos ar pieņemto apzīmējumu palīdzību attēlots zemes izmantošanas veidu iedalījums izbūves teritorijās:

Izbūves teritorijas	Apbūves noteikumu plānā pieņemtā krāsa	Apbūves noteikumos pieņemtais apzīmējums
<u>Dzīvojamās/individuālās apbūves teritorijas ietver</u>	dzeltena	Dz
savrupmāju (ģimenes māju) apbūvi, t.sk. dārza māju apbūvi		
mazstāvu dzīvojamo apbūvi		
<u>Sabiedrisko pakalpojumu apbūves teritorijas, kas ietver</u>	sarkana	J
centru apbūvi		
jauktas darījumu objektu apbūvi		
<u>Ražošanas un tehniskās apbūves teritorijas</u>	violeta	R
<u>Līnijbūvju izbūves teritorija, kas ietver</u>	tumši pelēka	L
maģistrālo un vietējo ielu/ceļu teritoriju dzelzceļa teritoriju		
<u>Dabas pamatnes / atklātās (brīvās) izbūves teritorijas, kas ietver</u>		D
meža/ apstādījumu teritorijas	tumši zaļa	DM
rekreācijas un tūrisma teritorijas	sarkans rūtojums	DR
Lauksaimniecības teritorijas	gaiši brūna	DL
ūdens baseinu teritorijas	gaiši zila	DŪ

3.2. ROBEŽAS

Ja rodas neskaidrības par plānā attēlotajām izbūves teritoriju robežām, tad jāievēro, ka izbūves teritoriju robežas ir zemesgabalu robežas, ja vien acīmredzami nav attēlots citādi.

4. nodaļa. NOTEIKUMI VISIEM ZEMES IZMANTOŠANAS VEIDIEM

4.1. VISĀS IZBŪVES TERITORIJĀS ATĻAUTĀS IZMANTOŠANAS

Jebkuru izbūves teritoriju, ievērojot Apbūves noteikumus, atļauts izmantot būvju un to daļu izvietošanai saskaņā ar attiecīgajā teritorijā atļautajām izmantošanām, kā arī:

- a) automašīnu novietošanai, atklātai autostāvvietai;
- b) sabiedrisko apstādījumu ierīkošanai;
- c) inženiertehniskās apgādes tīklu un objektu izvietošanai, ja to paredz teritorijas plānojums, detālais plānojums (vai inženiertehniskās apgādes shēma) vai būvprojekts;
- e) ceļam vai ielai, ja to pamato ar detālo plānojumu;
- f) degvielas uzpildes stacijas ierīkošanai (izņemot ūdens baseinu, pludmales izbūves teritorijas)
- g) palīgizmantošanai.

4.2. VISĀS IZBŪVES TERITORIJĀS AIZLIEGTĀS IZMANTOŠANAS

- (1) Nevienā izbūves teritorijā nav atļauta tāda zemes un būvju vai kādas to daļas izmantošana, kas rada vairāk nekā būtisku piesārņojumu, t.i., neatbilst valsts vides aizsardzības un vides veselības iestāžu noteiktajām vides kvalitātes prasībām un tiesību aktu prasībām.
- (2) Ja vien Apbūves noteikumos nav noteikts citādi, nevienu izbūves teritoriju nedrīkst izmantot šādiem nolūkiem:
 - a) izvietot būves aizsargjoslās saskaņā ar Aizsargjoslu likumu;
 - b) veidot karjerus būvmateriālu un melnzemes iegūšanai;
 - c) novietot, savākt un glabāt pamestas, neizmantojamas automašīnas, ja vien šim nolūkam izmantotā zeme nav noteiktā kārtībā projektēta un ierīkota to savākтуvei vai ietverta ēkā;
 - d) vākt, uzkrāt un glabāt kaudzē vai laukumos atkritumus, krāmus, lupatas, metāllūžņus un būvgružus, ja vien šim nolūkam izmantotā zeme nav noteiktā kārtībā projektēta un ierīkota to savākтуvei vai ietverta ēkā. Šī prasība neattiecas uz atkritumu savākšanu speciālās noteikta parauga atkritumu tvertnēs;
 - e) izmantot Apbūves noteikumos atļautajām izmantošanām (arī palīgizmantošanām) kravas automašīnu, autobusu, vagonu korpusus vai to daļas;
 - f) izmantot jebkādas ceļojumu treilerus un vagoniņus kā dzīvojamās telpas (arī ēdamtelpas un guļamtelpas), izņemot gadījumus, ja zemesgabalam ir būvlaukuma statuss vai ceļojuma treileru novietošana pamatota ar detālo plānojumu tūristu vajadzībām.

4.3. PIEKĻŪŠANAS NOTEIKUMI

- (1) Drīkst izmantot tikai tādu zemesgabalu, kuram ir nodrošināta piebraukšana t.i. zemes gabals robežojas ar lielceļu, ceļu, ielu, piebraucamo ceļu (piebrauktuvi) vai tam piekļūšanu nodrošina ceļa **servitūts**.
- (2) Apbūves zonās būvēm jāparedz piebrauktuves un caurbrauktuves ugunsdzēsības un glābšanas tehnikai. To parametri jāpieņem atbilstoši attiecīgo būvju projektēšanas būvnormatīviem saskaņā ar LBN 100 3.1.punktu, 4.tabulu un 1.pielikumu.

- 4.4. SPECIĀLI PASĀKUMI CILVĒKIEM AR KUSTĪBU TRAUCĒJUMIEM
Plānojot Viļānu pagasta teritoriju izbūvi, jāparedz speciāli pasākumi, lai cilvēkiem ar invaliditāti būtu nodrošināta vides pieejamība un pārvietošanās būtu iespējami netraucēta un droša.
- 4.5. ZEMESGABALU DALĪŠANA VAI APVIENOŠANA
- (1) Zemesgabalus sadala un jaunus izveido saskaņā ar teritorijas plānojumu un detālo plānojumu, ja tāds ir, ievērojot Apbūves noteikumus.
 - (2) Zemesgabalu drīkst sadalīt vai to apvienot ar kādu citu zemesgabalu, tikai izstrādājot detālo plānojumu vai, vienkāršā situācijā, ja pagasta padome tam piekrīt, izstrādājot zemes ierīcības projektu.
 - (3) Nav pieļaujama zemesgabala sadalīšana, ja pret to iebilst kāds no līdzīpašniekiem.
 - (4) Nav pieļaujama zemesgabala sadalīšana, ja nav iespējams sadalīt kopīpašumā esošās ēkas reālās daļās.
 - (3) Noliegts veidot jaunus zemesgabalus, ja rezultātā tie ir mazāki par attiecīgajā apbūves teritorijā pieļaujamiem.
 - (4) Citiem zemes izmantošanas veidiem zemesgabala platības pieņem izejot no paredzētās saimnieciskās darbības un tai atbilstošiem būvnormatīviem.
- 4.6. IEDIBINĀTA BŪVLAIDE
Galvenās būves novietnei zemesgabalā, iedibinātas būvlaides gadījumā, ja tā nav spēkā esošajās sarkanajās līnijās, neskatoties uz jebkādiem citiem noteikumiem, jāievēro šī iedibinātā būvlaide.
- 4.7. BŪVJU ATBILSTĪBA ZEMESGABALA ROBEŽĀM
Nevienas būves neviena daļa nedrīkst projicēties ārpus tā zemesgabala robežas, uz kura tā atrodas, izņemot, ja būve ir žogs starp zemesgabaliem
- 4.8. REDZAMĪBAS TRĪSSTŪRI
Pie krustojuma ar dzelzceļu vienā līmenī visās izbūves teritorijās uz zemesgabala, kas piekļaujas dzelzceļam un to šķērsojošai ielai, nekādu būvi nedrīkst būvēt, pārbūvēt vai ierīkot tādā veidā, ka tā traucē skatu starp 0,5 m un 3,0 m līmeņiem virs ielas viduslīnijas līmeņa trīsstūra teritorijā, ko ierobežo dzelzceļa piederības robeža, sarkanā līnija un līnija, kas savieno punktus, kas atrodas uz šādas piederības līnijas un sarkanās līnijas, 50 m attālumā no šo līniju krustpunkta vai VAS "Latvijas dzelzceļš" un attiecīgi BO VA/S Latvijas Autoceļu direkcijas Rēzeknes nodaļas akceptētā attālumā no šo līniju krustpunkta
- Ja dzelzceļa un ielas krustojumā ir pārbrauktuve bez aizsargaprīkojuma, tad krustojuma redzamības trīsstūris jāpalielina līdz 400 m gar dzelzceļa piederības robežu un 90 m gar ielas līniju, vai līdz attālumam, ko pieprasa VAS "Latvijas dzelzceļš" un BO VA/S Latvijas Autoceļu direkcijas Rēzeknes nodaļa.
- 4.9. ATTĀLUMI STARP ĒKĀM
Attālumi starp dzīvojamām ēkām, dzīvojamām un sabiedriskām, kā arī ražošanas ēkām jāpieņem saskaņā ar insolācijas, apgaismojuma un ugunsdrošības prasībām.

(LBN 100, 3.4.p.)

4.9.1. UGUNSDROŠĪBAS PRASĪBAS

Ugunsdrošības attālumi starp dzīvojamām ēkām, publiskām ēkām, kā arī rūpniecības uzņēmumu saimniecības ēkām jāparedz atbilstoši LBN 100, 1.pielikumā noteiktajām prasībām, bet starp rūpniecības un lauksaimniecības nozīmes ražošanas ēkām – atbilstoši šo ēku vai šo uzņēmumu ģenerālpānu būvnormatīviem. Nosakot ugunsdrošības attālumus, jāievēro Valsts ugunsdrošības noteikumu, kā arī LBN 201-96 "Ugunsdrošības normu" prasības.

4.10. FASĀDES, JUMTI, ŪDENS NOTEKCAURULES

- (1) Katra zemesgabala īpašniekam jāuztur kārtībā ēkas fasādes, jumts, ūdens notekcaurules un renes.
- (2) Jumti jāizbūvē tā, lai ūdens no tiem netecētu uz kaimiņu zemesgabaliem. Jānovērš iespēja ledus un sniega kupenu krišanai no jumta uz ietves un kaimiņu zemesgabalos.
- (1) Nav atļauta patvaļīga satelītantenu piestiprināšana pie ēku galvenajām (ielas) fasādēm.
- (2) Nav atļauta patvaļīga lodžiju un balkonu pārbūvēšana, arī aizstiklošana. Logu nomaiņa un lodžiju un balkonu pārbūvēšana jāveic vienlaicīgi visai ēkai saskaņā ar apstiprinātu projektu.

4.11. ŽOGI

- (1) Robežžogi abiem kaimiņiem jāizbūvē un jāuztur kārtībā kopīgi, bet ja viņi nevar vienoties, tad katram jāizbūvē un jāuztur kārtībā tā žoga puse, kas, skatoties no zemesgabala uz robežu, atrodas pa labi, turklāt žogam gar visu robežu jābūt pēc iespējas vienā veidā. Gadījumos, ja uz robežas ir būves, kaimiņiem uz pusēm jāizbūvē un jāuztur atlikušās robežžoga daļas.
- (2) Slēgtās (perimetrālās) apbūves gadījumā priekšpagalmu un ārējo sānpagalmu žogiem gar ielām un laukumiem, kā arī robežžogiem starp ēku un sarkano līniju, jābūt ne augstākiem par 1,5 m. Tiem jābūt caurredzamiem vai jāveido dzīvžogi.

4.12. KIOSKI, NOJUMES, PAVILJONI UN CITI ĀRTELPAS ELEMENTI

- (1) Stacionārus, arī sezonas, tirdzniecības punktus (kioskus, nojumes, stendus, paviljonus un citus), neatkarīgi no to piederības, atļauts būvēt vai novietot gatavus tikai ar Rēzeknes rajona būvvaldes akceptu. Ja minētie objekti robežojas ar ielas sarkano līniju vai ceļa aizsargjoslu vai atrodas ielas sarkanajās līnijās vai ceļa aizsargjoslā nepieciešams arī BO VA/S Latvijas Autoceļu direkcijas Rēzeknes nodaļas akcepts.
- (2) Viļānu pagasta zemes valdītājiem – uzņēmumiem, iestādēm, organizācijām un pilsoņiem jānovieto atkritumu tvertnes šim nolūkam speciāli iekārtotās vietās, jāuztur kārtībā piebraucamie ceļi uz atkritumu tvertnēm un jānodrošina pie tām brīva pieeja.
- (3) Tiem zemesgabalu īpašniekiem, kuriem uz zemesgabala ir izvietots mazumtirdzniecības un pakalpojumu objekts, sabiedriska iestāde, darījumu iestāde vai daudzstāvu daudzdzīvokļu nams, jānodrošina, lai pie katras ieejas šādā ēkā būtu uzstādīta atkritumu urna, kā arī jānodrošina, lai tā vienmēr būtu tīra, savlaicīgi nokrāsota un salabota. Atbilstoši noteikumiem sadzīves atkritumi regulāri jāizved.

- (4) Zemesgabala īpašnieka pienākums ir pie būves ielas fasādes piestiprināt karoga turētāju vai uzstādīt brīvi stāvošu, balti krāsotu karoga mastu valsts karoga uzvilkšanai.

4.13 DEGVIELAS UZPILDES STACIJAS

- (1) Degvielas uzpildes staciju būvniecība un ekspluatācija nav atļauta kultūras pieminekļu teritorijās, pagasta aizsargājamās apbūves teritorijās, memoriālu piemiņas vietu, pieminekļu un aizsargājamu dabas objektu tiešā tuvumā.
- (2) Degvielas uzpildes stacijas aizliegts izvietot:
 - a) ūdenstilpju un ūdensteču aizsargjoslās 10 m platā joslā (AL, 37.p.);
 - b) aizsargjoslās ap ūdens ņemšanas vietām (AL, 39.p.);
 - c) aizsargjoslās ap gāzes vadiem, gāzes noliktavām un krātuvēm (AL, 56.p.);
 - d) aizsargjoslās ap naftas un naftas produktu vadiem, noliktavām un krātuvēm (AL, 57.p.).
- (3) *Attālums no degvielas uzpildes stacijas ar pazemes tvertnēm šķidrās degvielas glabāšanai līdz pirmsskolas bērnu iestādes, izglītības iestādes, ārstniecības iestādes (ar stacionāru) zemesgabala robežām vai līdz dzīvojamo un sabiedrisko ēku un būvju sienām jāpieņem ne mazāks par 50 m. Šis attālums jānosaka no degvielas pildnēm un degvielas pazemes tvertnēm. To pieļaujams samazināt, bet ne vairāk kā par 25 m, ja degvielas uzpildes stacija paredzēta tikai vieglo automašīnu uzpildei un ne vairāk par 500 uzpildēm dienā.*

(LBN 100, 7.41.p.)
- (4) Degvielas uzpildes staciju naftas produktu tvertnes un pildnes jāizvieto speciālos laukumos ne tuvāk par:
 - a) 50 m no dzīvojamām, sabiedriskām un administratīvām ēkām;
 - b) 30 m no skuju koku mežu masīviem;
 - c) 25 m no lapu koku masīviem;
 - d) 40 m no dzelzceļa malējās sliedes;
 - e) 25 m no ražošanas būvēm;
 - f) attālumu, kas vienlīdzīgs 1,5 balsta augstumiem, no gaisa elektropārvades līnijām.
- (5) Degvielas uzpildes staciju naftas produktu tvertnes jāizvieto ne tuvāk par:
 - a) 15 m no kopējas lietošanas ceļiem;
 - b) 10 m no vadības pults būves;
 - c) 9 m no pildnēm.

Ja tvertnes ir apakšzemes, tad šos attālumus var samazināt par 50%.

- (6) Pirms degvielas uzpildes staciju projektēšanas uzsākšanas nepieciešams iegūt slēdzienu par grunts piesārņojuma līmeni attiecīgajā vietā.
- (7) Tās vides aizsardzības prasības, kas izriet no degvielas uzpildes stacijas izvietojuma, paredzētiem tehnoloģiskiem un būvnieciskiem risinājumiem, tiek izvirzītas, saņemot Ekoloģisko uzdevumu projektēšanai, kā arī izskatot projekta dokumentāciju vides aizsardzības institūcijā.
- (8) Degvielas uzpildes staciju būvniecībā ir pieļaujamas tikai plastificētas apakšzemes degvielas tvertnes. Tvertņu atrašanās daļēji vai pilnīgi virs zemes pieļaujama tikai atsevišķos gadījumos, ja nav iespējami citi

- risinājumi. Šādos gadījumos nepieciešams veikt īpašus drošību pastipriņošanas pasākumus, kuri pirms projektēšanas tiek noteikti īpaši.
- (9) Degvielas uzpildes stacijām jābūt nodrošinātām ar izstrādātās degvielas un lietus notekūdeņu savākšanas un attīrīšanas iekārtām, kā arī ar gruntsūdens novērošanas aku tīklu pazemes ūdeņu un grunts kvalitātes kontrolei.
 - (10) Degvielas uzpildes staciju tvertņu pārbaudi periodiski jāveic licencētai firmai, lai novērstu degvielas noplūdes.
 - (11) Kaitīgo vielu izmešu pie zemes koncentrācijas jebkādos tehnoloģiskos procesos uz teritorijas robežas un ārpus tās nedrīkst pārsniegt šo vielu maksimāli pieļaujamās koncentrācijas apdzīvotās vietās.
 - (12) Pie degvielas uzpildes stacijām jāierīko sabiedriskās tualetes un sabiedrībai pieejami taksofoni.

4.14. SAIMNIECĪBAS ĒKAS

Saimniecības ēku nedrīkst:

- a) ierīkot priekšpagalmā un ārējā sānpagalmā;
- b) ierīkot tuvāk par 1,0 m no zemesgabala iekšējās sānu vai aizmugures robežas. Ar sānu, aizmugures vai, ja nepieciešams, abu kaimiņu zemesgabalu īpašnieku rakstisku piekrišanu, ko viņi apliecina ar parakstu uz zemesgabala plānojuma lapas, minimālo attālumu līdz zemesgabala robežām drīkst samazināt vai būvēt uz robežas ar noteikumu, ka attālumam no saimniecības ēkas līdz dzīvojamo telpu logiem kaimiņu zemesgabalos jābūt ne mazākam par 6,0 m (LBN 100, 3.4.p.). Ja kaimiņš vai kaimiņi atļauj būvēt uz sava zemesgabala robežas, to jāieraksta Zemesgrāmatā.

4.15. BŪVES MĀJLOPIEM

- (1) Mājlopiem paredzētas saimniecības ēkas un citas būves drīkst izvietot, ievērojot veterinārās prasības un sanitāri higiēniskās normas.
- (2) Mājlopiem paredzētas saimniecības ēkas un citas būves nedrīkst:
 - a) ierīkot tuvāk par 50 m no zemesgabala robežām. Ar sānu, aizmugures vai abu kaimiņu zemesgabalu īpašnieku rakstisku piekrišanu, ko viņi apliecina ar parakstiem uz zemesgabala plānojuma lapas, minimālo attālumu līdz zemesgabala robežām drīkst samazināt vai būvēt uz robežas ar noteikumu, ka attālumam no mājlopiem paredzētas būves līdz dzīvojamo telpu logiem kaimiņu zemesgabalos jābūt ne mazākam par 15 m. Ja kaimiņš vai kaimiņi atļauj būvēt uz sava zemesgabala robežas, to jāieraksta Zemesgrāmatā.
 - b) Vircas bedrēm jābūt betonētām un slēgtām. Kūtsmēslu glabātuvēm jābūt betonēti pamati ar 0.8-1.0m augstām malām, apkārt jābūt betonētam grāvītim uz vircas bedres pusi. Kūtsmēslu glabātuves jāizvieto valdošo vēju virzienā no fermas, kūts un dzīvojamām mājām un zemāka reljefa vietā. Vircas kūtsmēslu glabātuvēm jāierīko nojumes.

4.16. GRĀVJU SAGLABĀŠANA

- (1) Lai novērstu gruntsūdeņu līmeņa celšanos, jā saglabā esošie grāvji un dabīgās ūdenstece, ja ar detālo plānojumu nav noteikts citādi, iekļaujot grāvjus vienotā noteces sistēmā.

- (2) Zemesgabalu nedrīkst apbūvēt tuvāk par 20 m no tāda pagasta grāvja malas, kas atrodas līnijbūvju izbūves teritorijā.
- (3) Ja grāvis atrodas zemesgabala robežās, zemesgabalu nedrīkst apbūvēt tuvāk par 3 m no grāvja malas.

4.17. 4.17. AIZSARGJOSLAS

- (1) Aizsargjoslu likuma *objekts ir dažādu veidu aizsargjoslas, aizsargzonas, aizsardzības joslas un aizsardzības zonas, kas noteiktas likumos un citos normatīvajos aktos.* (AL, 2.p.)
- (2) Aizsargjoslu likuma *mērķis ir noteikt:*
 - a) *aizsargjoslu veidus un to funkcijas;*
 - b) *aizsargjoslu izveidošanas pamatprincipus;*
 - c) *aizsargjoslu uzturēšanas un stāvokļa kontroles kārtību;*
 - d) *saimnieciskās darbības aprobežojumus aizsargjoslās.*

(AL, 3.p.)
- (3) Aizsargjoslu likums nosaka šādus aizsargjoslu veidus:
 - a) vides un dabas resursu aizsardzības aizsargjoslas:
 - 1) ūdenstilpju un ūdensteču aizsargjoslas,
 - 2) aizsargjoslas (aizsardzības zonas) ap kultūras pieminekļiem,
 - 3) aizsargjoslas ap ūdens ņemšanas vietām,
 - 4) aizsargjoslas ap kūrortiem,
 - b) eksploatācijas aizsargjoslas:
 - 1) aizsargjoslas gar ielām, autoceļiem un dzelzceļiem,
 - 2) aizsargjoslas gar sakaru līnijām,
 - 3) aizsargjoslas ap valsts hidrometeoroloģisko novērojumu stacijām un posteņiem un ap stacionāriem valsts nozīmes monitoringa punktiem,
 - 4) aizsargjoslas gar elektriskajiem tīkliem,
 - 5) aizsargjoslas gar siltumtīkliem,
 - 6) aizsargjoslas ap meliorācijas būvēm un ierīcēm,
 - 7) aizsargjoslas gar ūdensvadu un kanalizācijas tīkliem,
 - 8) aizsargjoslas ap valsts ģeodēziskajiem atbalsta punktiem,
 - 9) aizsargjoslas ap gāzes vadiem, gāzes noliktavām un krātuvēm,
 - c) sanitārās aizsargjoslas:
 - 1) aizsargjoslas ap kapsētām,
 - 2) aizsargjoslas ap dzīvnieku kapsētām,
 - 3) aizsargjoslas ap veterinārās uzraudzības objektiem,
 - 4) aizsargjoslas ap atkritumu apglabāšanas poligoniem, atkritumu uzglabāšanas vietām un ūdens attīrīšanas iekārtām;
 - d) drošības aizsargjoslas:
 - 1) aizsargjoslas ap naftas un naftas produktu vadiem, noliktavām un krātuvēm,
 - 2) aizsargjoslas ap karjeriem,
 - 3) aizsargjoslas ap cita veida paaugstināta riska objektiem;
 - e) citas aizsargjoslas, ja tādas paredz likums.

Viļānu pagastā ir noteiktas ūdenstilpju un ūdensteču aizsargjoslas, aizsardzības zonas ap kultūras pieminekļiem, aizsargjoslas ap autoceļiem, aizsargjoslas ap elektriskiem tīkliem, aizsargjoslas gar

kapsētām (sk. pielikumus „Teritorijas esošā un plānotā situācija kartogrāfiskā veidā” „Viļānu pagasta aizsargjoslas”.

Aizsargjoslu robežas jāatzīmē zemesgabalu plānos un jāieraksta Zemesgrāmatā. Ja nav izstrādāts teritorijas plānojums, vietējā pašvaldība nodrošina aizsargjoslu robežu, kā arī iesniedz šīs ziņas valsts zemes dienestam aizsargjoslu iezīmēšanai zemes robežu plānos

(AL, 33.p.2)

Aizsargjoslu noteikšanas metodikas projektus izstrādā Aizsargjoslu likumā noteiktās ministrijas vai valsts dienesti.

4.18. AUGSNES VIRSKĀRTAS UN KOKU SAGLABĀŠANA

- (1) Izvietojot jebkādu atļauto izmantošanu, zemesgabalā maksimāli jā saglabā augsnes virskārta un reljefs, kā arī esošie koki saskaņā ar LBN 100, 5.12.punktu.
- (2) Augsnes virskārta pēc būvniecības pabeigšanas jāatjauno.
- (3) Koku ciršana saskaņojama ar attiecīgo virsmežniecību, kura izdod koku ciršanas atļauju.
- (4) Bez atļaujas drīkst izcirst dabiski ieaugušus lapu kokus līdz 8 cm diametrā. Gadījumos, kad būvprojekti vai labiekārtojuma projekti paredz koku ciršanu pirms tiek apstiprināta projekta dokumentācija skiču stadijā, koku ciršana jā saskaņo ar attiecīgo virsmežniecību.
- (5) Mazvērtīgu koku izciršana, to vietā paredzot jaunus stādījumus, projektēšanas gaitā jā akceptē pagasta pašvaldībā un, uzsākot būvniecību, jāsaņem ciršanas atļauja koku un citu vērtīgu stādījumu nociršanai.

4.19. DERĪGIE IZRAKTEŅI

- (1) *Jebkāda projektēšana un būvniecība teritorijās, zem kurām ir derīgie izrakteņi, saskaņojama ar Valsts uzraudzības iestādēm likumā Par zemes dzīlēm un citos LR tiesību aktos noteiktā kārtībā.*

(LBN 100, 10.2.p.)

Viļānu pagasta derīgie izrakteņi atzīmēti pielikuma „Teritorijas esošā un plānotā situācija kartogrāfiskā veidā”, kartē „Viļānu pagasta derīgie izrakteņi”, aprakstu par derīgajiem izrakteņiem sk. „Viļānu pagasta teritorijas plānojums” I daļā 1.8. punktā.

Kārtību, kādā veicama zemes dzīļu kompleksa, racionāla un vidi saudzējoša izmantošana, kā arī zemes dzīļu izmantošanas un aizsardzības prasības nosaka 21.05.1996 likums „Par zemes dzīlēm” .

4.20. POSTĪJUMU ATJAUNOŠANA

Neskatoties uz jebkādiem citiem noteikumiem, īpašnieks ir tiesīgs atjaunot ugunsgrēka vai dabas stihijas rezultātā nopostītu vai daļēji nopostītu būvi tajās pašās pamatdimensijās un tajā pašā novietnē, atbilstoši būvprojektam, pēc kura šī būve būvēta, vai, ja būvprojekts nav saglabājies – izstrādājot atbilstoši būves jaunākajai inventarizācijas lietai jaunu būvprojektu.

4.21. BŪVJU NOJAUKŠANA

Ēku un citu būvju nojaukšanai nepieciešama atļauja no Rēzeknes rajona būvvaldes. Lai saņemtu atļauju ēku un būvju nojaukšanai Rēzeknes rajona Būvvaldē jāiesniedz:

- iesniegums, norādot ēkas vai būves īpašnieku, adresi un nojaukšanas iemeslu;
- Ēkas vai būves īpašuma tiesības apliecinājoši dokumenti;
- Ēkas vai būves inventarizācijas lieta;
- Ēkas un būves inženiertehniskās apsekošanas akts, ja tehniskais stāvoklis nav vizuāli nosakāms;
- Ugunsdzēsības dienesta akts par ugunsgrēku (ja ēka ir degusi);
- Uzmērījumus un arhitektoniski – māksliniecisko inventarizāciju ēkām, kas ir arhitektoniski vērtīgas, kā arī būvniecības priekšlikumus, kas paredzēti nojaucamās ēkas vietā, ja to pieprasa būvvalde;
- Zemesgrāmatas nostiprinājuma izraksts uz šo brīdi;
- Dzīvojamām ēkām izziņa par to, ka ēkā nav pierakstīti īrnieki.

Nojaukto ēku un citu būvju vietas jānotīra un jānolīdzina. Ja nojauktās ēkas vietā 6 mēnešu laikā netiek uzsākta jauna būvniecība, teritorija jārekultivē un jāapzaļumo.

5.1. VISPĀRĪGĀS PRASĪBAS AUTOMAŠĪNU NOVĪETOŠANAI

- (1) Apbūves noteikumu prasības automašīnu novietošanai neattiecas ne uz vienu šī likuma pieņemšanas dienā esošu būvi līdz brīdim, kad tās platība tiek palielināta, vai grozīta izmantošana, vai pieaug nodarbināto skaits, vietu skaits, vai kāds cits raksturojošs lielums, kas prasītu palielināt automašīnu novietošanai nepieciešamo laukumu. Tad šāds laukums ir jānodrošina līdz minētajām izmaiņām atbilstošam lielumam.
- (2) Atsevišķos objektos autostāvvietu skaitu nosaka, ievērojot šādus autostāvvietu skaita vietējos normatīvus:
 - a) sporta būvēs uz 20 skatītāju vietām – 1
 - b) kultūras iestādēs uz 100 skatītāju vietām vai uz vienlaikus 100 apmeklētājiem – 15
 - c) objektiem atklāto telpu izbūves teritorijās uz vienlaikus 100 apmeklētājiem:
 - 1) pludmalēs un atpūtas zonās 20
 - 2) mežaparkos 10
 - 3) īslaicīgas atpūtas objektos 15
 - d) tirgos uz 2 tirdzniecības vietām – 1
- (3) Nepieciešamo autostāvvietu skaitu un to izvietojumu objektiem ražošanas, noliktavu apbūves zonā tehniskās apbūves zonā (R) pamato ar tehnisko projektu.

5.2. NOTEIKUMI AUTOSTĀVVIETĀM

- (1) Ar autostāvvietām jānodrošina tajā brīdī, kad būve ir pabeigta vai paplašināta.
- (2) Autostāvvietas jāizvieto uz tā paša zemesgabala vai tajā pašā būvē, kuras izmantošanai stāvvietas nepieciešamas, izņemot gadījumus, ja zemesgabals atrodas pilsētībūvniecības pieminekļa teritorijā. Ietverot autostāvvietas citās būvēs, jāievēro Latvijas būvnormatīvi attiecīgo būvju projektēšanai.
- (3) Zemes platība vienas automašīnas izvietojumam virszemes atklātā autostāvvietā jāpieņem 25 m^2 (LBN 100, 7.35.p.).
- (4) Zemes platība viena pasažieru autobusa izvietojumam virszemes atklātā autostāvvietā jāpieņem 75 m^2 .

6. nodaļa. ATSEVIŠĶU IZBŪVES TERITORIJU IZMANTOŠANAS NOTEIKUMI

Dz

6.1. DZĪVOJAMĀS APBŪVES TERITORIJAS

6.1.1. DEFINĪCIJA

Dzīvojamā apbūves teritorijas (Dz) nozīmē izbūves teritoriju, kurā galvenais zemes un būvju izmantošanas veids ir individuālā apbūve - savrupmāju (vienas ģimenes vai divu ģimeņu dzīvojamo māju), dvīņu māju (divu bloķētu vienas ģimenes dzīvojamo māju) vai mazstāvu daudzdzīvokļu māju apbūve, kā arī dārza māju (vasarnīcu) apbūve.

6.1.2. VISPĀRĪGIE IZMANTOŠANAS NOTEIKUMI

a) Atļautā izmantošana

Nolūki, kādos atļauts būvēt, pārbūvēt, ierīkot vai izmantot būves uz zemes, kas paredzēta dzīvojamai apbūvei:

- savrupmāja (vienas vai divu ģimeņu dzīvojamā māja),
- dvīņu māja (divas bloķētas ģimenes dzīvojamās mājas),
- dārza māja (vasarnīca)
- mazstāvu daudzdzīvokļu nams,
- pirmsskolas bērnu iestāde,
- atsevišķā zemesgabalā vai mazstāvu daudzdzīvokļu nama pirmajā stāvā vietējas nozīmes:
 - mazumtirdzniecības un pakalpojumu objekts,
 - sporta būve,
- zemesgabalos pie galvenajām ielām, ceļiem,
- - pārvaldes iestāde,
- - mazumtirdzniecības un pakalpojumu objekts,
- - darījumu iestāde,
- individuālais darbs,
- privāts mājas bērnudārzs,
- saimniecības ēka,
- būve mājlopiem (līdz 5 dzīvnieku vienībām).

b) Zemesgabala (parceles) minimālā platība

(1) No jauna veidojamu zemesgabalu (parceļu) minimālā platība:

savrupmājai –	1500 m ² ,
katrai no dvīņu mājām –	1500 m ² ,
mazstāvu daudzdzīvokļu namam	1500 m ² ,
dārza mājai	600 m ² .

e) Priekšpagalma minimālais dziļums (būvlaide)

(1) Priekšpagalma minimālais dziļums nedrīkst būt mazāks par 3,0 m (LBN 209, 3.1.1.p.), izņemot iedibinātas būvlandes gadījumus vai, ja ar detaļo plānojumu ir noteikts citādi.

(4) Priekšpagalma minimālais dziļums pie rajona nozīmes maģistrālās ielas nedrīkst būt mazāks par 6,0 m (LBN 209, 3.1.1.p.), izņemot iedibinātas būvlandes gadījumus.

e) Apbūves maksimālais augstums

Apbūves maksimālais augstums nedrīkst pārsniegt 12 m

- f) Maksimālais stāvu skaits: 2,
- l) Komposta vietu izvietojums
- (1) Komposta vietu izvietošana nav atļauta priekšpagalmā un ārējā sānpagalmā.
 - (2) Komposta vietu izvietošana nav atļauta tuvāk par 3 m no kaimiņu zemesgabala robežas.

6.2. SABIEDRISKO PAKALPOJUMU TERITORIJAS

6.2.1. DEFINĪCIJA

Sabiedrisko pakalpojumu teritorijas (S) nozīmē izbūves teritoriju, kur galvenais zemes un būvju izmantošanas veids kalpo sabiedriskiem vai sociāliem nolūkiem un ietver arī valsts, pašvaldības, reliģisku, izglītības, labklājības, labdarības vai citu līdzīgu nekomerciālu izmantošanu, kā arī darījumu iestādes un mazumtirdzniecības un pakalpojumu objektus.

6.2.2. VISPĀRĪGIE IZMANTOŠANAS NOTEIKUMI

a) Atļautā izmantošana

Nolūki, kādos atļauts būvēt, pārbūvēt, ierīkot vai izmantot būves uz zemes, kas paredzēta centru apbūvei (JC), ir:

- pārvaldes iestāde,
- izglītības iestāde,
- darījumu iestāde,
- mazumtirdzniecības un pakalpojumu objekts,
- pirmsskolas bērnu iestāde,
- ārstniecības iestāde,
- sociālās aprūpes iestāde,
- kultūras iestāde,
- zinātnes iestāde,
- reliģiska iestāde,
- autoosta,
- sporta būve,
- mazstāvu daudzdzīvokļu nams,
- zemes gabalos pie pašvaldības ielām, autoceļiem
 - savrupmāja (vienas vai divu ģimeņu dzīvojamā māja),
 - dvīņu māja (divas bloķētas ģimenes dzīvojamās mājas)
- zemesgabalos pie valsts autoceļiem,
 - saimniecības ēka, noliktava,
 - vieglās ražošanas uzņēmums.

b) Zemesgabala (parceles) minimālā platība

Jaunveidojamā zemes īpašuma platība nedrīkst būt mazāka par 1500 m² lielu vienlaidu platību, izņemot zemes reformas gaitā likumīgi izveidotos īpašumus .

c) Zemesgabala (parceles) minimālā fronte:

15 m,

d) Priekšpagalma minimālais dziļums (būvlaide)

- a. Priekšpagalma minimālais dziļums nedrīkst būt mazāks par 3,0 m, izņemot iedibinātas būvlandes gadījumus
- b. Priekšpagalma dziļums no jauna būvējamām pirmsskolas bērnu iestādēm un izglītības iestādēm nedrīkst būt mazāks par 25 m (LBN 100, 2.tabula).

e) Apbūves maksimālais augstums

f) Maksimālais stāvu skaits:

2,

ja ar detālo plānojumu nav noteikts citādi.

g) Noteikumi daudzdzīvokļu namiem

Ierīkojot mazstāvu daudzdzīvokļu namus, jāievēro Apbūves noteikumu 6.1.apakšnodaļas attiecīgie noteikumi atbilstoši atļautajai izmantošanai.

6.3. RAŽOŠANAS UN TEHNISKĀS APBŪVES TERITORIJAS**6.3.1. DEFINĪCIJA**

Ražošanas un tehniskās apbūves teritorijas (R) nozīmē izbūves teritoriju, kur galvenais zemes un būvju izmantošanas veids ir ražošanas, transporta un noliktavu uzņēmumi un iestādes, inženierkomunikāciju objekti, arī tādi objekti, kam ir noteiktas sanitārās vai citas aizsargjoslas vai īpašas prasības transportam.

6.3.2. VISPĀRĪGIE IZMANTOŠANAS NOTEIKUMI**a) Atļautā izmantošana**

Nolūki, kādos atļauts būvēt, pārbūvēt, ierīkot vai izmantot būves uz zemes, kas paredzēta ražošanas un noliktavu apbūvei (R), ir:

- vispārīgās ražošanas uzņēmums,
- vieglās ražošanas uzņēmums,
- vairumtirdzniecības iestāde,
- kravu stacija,
- noliktava,
- sabiedriskā garāža,
- tehniskās apkopes stacija,
- auto tirdzniecības iestāde,
- dzelzceļa pievedceļš,
- inženierkomunikāciju objekts
- saimniecības ēka,
- atklāta uzglabāšana,
- mazumtirdzniecības un pakalpojumu objekts

b) Zemesgabala (parceles) minimālā platība

Jaunveidojamā zemes īpašuma platība nedrīkst būt mazāka par 1500 m² lielu vienlaidu platību, izņemot zemes reformas gaitā likumīgi izveidotos īpašumus.

c) Zemesgabala (parceles) minimālā fronte: 15 m,
ja ar detālo plānojumu nav noteikts citādi.**d) Apbūves maksimālais augstums**

Apbūves maksimālais augstums nedrīkst pārsniegt 20 m, ja ar detālo plānojumu nav noteikts citādi.

e) Attālums no tehniskās apkopes stacijas

Attālums no tehniskās apkopes stacijas līdz dzīvojamajām un sabiedriskajām ēkām, kā arī līdz izglītības iestādes, pirmsskolas bērnu iestādes, ārstniecības iestādes (ar stacionāru) zemesgabalam jāpieņem ne mazāks par LBN 100, 6.tabulā norādīto.

(LBN 100, 7.38.p.)

6.3.3. PALĪGIZMANTOŠANU NOTEIKUMI**a) Atklāta uzglabāšana**

Papildus 6.6.2.punkta noteikumiem, atklāta uzglabāšana:

- 1) nav atļauta priekšpagalmā un ārējā sānpagalmā izņemot, ja ar detālo plānojumu ir noteikts citādi;
- 2) jānožogo ar nepārtrauktu un necaurredzamu žogu

6.4. LĪNIJBŪVJU IZBŪVES TERITORIJAS

6.4.1. DEFINĪCIJAS

- (1) Apbūves noteikumos **Līnijbūvju izbūves teritorijas (L)** nozīmē izbūves teritoriju, kur galvenais zemes un būvju izmantošanas veids ir autotransporta, dzelzceļa, gājēju un velosipēdistu satiksme, kā arī maģistrālo inženierkomunikāciju izvietošana.

6.4.2. VISPĀRĪGIE IZMANTOŠANAS NOTEIKUMI

a) Atļautā izmantošana

Nolūki, kādos atļauts būvēt, pārbūvēt, ierīkot vai izmantot būves uz zemes līnijbūvju izbūves teritorijā, kas paredzēta:

- valsts autoceļš,
- pagasta autoceļš,
- vietējās nozīmes iela,
- laukums,
- atklāta autostāvvietā,
- degvielas uzpildes stacija, izvietojumu akceptējot LR SM Autoceļu direkcijas Rēzeknes rajona nodaļā,
- pagasta grāvis,
- maģistrālā inženierkomunikācija,
- dzelzceļš,
- pagaidu būve kā palīgizmantošana;

b) Ielu un ceļu klasifikācija

Informāciju par ceļu un ielu klasifikāciju skat. "Viļānu pagasta teritorijas plānojums" 2. nodaļā 2.3.punktā "Ceļi un transporta struktūra".

d) Ielu aprēķina parametri

Ielu aprēķina parametri jāpieņem pēc LBN 100, 4. tabulas, kā arī ievērojot transporta būvju būvnormatīvu prasības.

(LBN 100, 7.19.p.)

e) Strupceļš

Ja iela veido strupceļu, tad brauktuves galā jāveido autotransporta apgriešanās laukums ar iekšējo diametru ne mazāku kā 16 m un ne mazāku kā 30 m, ja jāierīko apgriešanās laukums sabiedriskajam pasažieru transportam. Apgriešanās laukumi nav izmantojami autostāvvietām.

(LBN 100, 7.21.p.)

f) Veloceliņi

Veloceliņu jāierīko saskaņā ar LBN 100, 7.22.p.

g) Brauktuviņu noapaļojumu rādiusi

(1)Ielu un ceļu brauktuviņu noapaļojumu rādiusi krustojumos un pieslēgumos ar regulējamās kustības autoceļiem un maģistrālēm jāpieņem ne mazāki par 8,0 m, bet transporta laukumos – ne mazāki par 12 m.

(2) *Rekonstrukcijas apstākļos un vietējās nozīmes ielu krustojumos un pieslēgumos pieļaujams samazināt minētos lielumus attiecīgi līdz 5,0 un 8,0 m.*

(3) *Ja brauktuve nav norobežota ar apmales akmeņiem, pagriezienos brauktuves platums abās pusēs jāpaplašina par 2,0 m.*

(LBN 100, 7.23.p.)

h) Inženierkomunikācijas zem ielu brauktuvēm

Ja paredzēts rekonstruēt ielas, zem kuru brauktuvēm izvietotas pazemes inženierkomunikācijas, un ierīkot kapitālu ielas segumu, tad vienlaicīgi jāparedz šo komunikāciju pārlikšana zem ietvēm un sadalošām joslām. Esošo komunikāciju saglabāšana, kā arī jaunu komunikāciju izvietošana kanālos un tuneļos zem brauktuvēm, pieļaujama, ja tas ir attiecīgi pamatots. Esošajās ielās, kurām nav sadalošo joslu, pieļaujama jaunu inženierkomunikāciju izvietošana zem brauktuvēm ar nosacījumu, ka tās izvietotas tunelī vai kanālā. Gāzes vadu izvietošana zem ielu brauktuvēm pieļaujama tikai tad, ja tas nepieciešams tehnisku grūtību dēļ.

(LBN 100, 8.21.p.)

i) Prasības ielu, ietvju un grāvju ierīkošanai un uzturēšanai

- (1) Pagasta dienestiem jāierīko un jāremontē ielas un laukumi to sarkanajās līnijās, kā arī lietus ūdens novadīšanas sistēma, arī grāvji un caurtekas zem ielām un pagasta ceļiem.
- (2) Pagastam jāuztur kārtībā pagasta ceļu, ielu un laukumu brauktuves, kā arī caurtekas zem tiem(koplietošanas ceļi).
- (3) Pagasta dienestiem ir tiesības pārbūvēt grāvjus, kā arī tos tīrīt privāto zemesgabalu robežās.
- (4) Gar ielām ciematos jāierīko ietves. Ietvju platumam jāatbilst LBN 100, 4.tabulas prasībām.
- (5) Ietvju augstumam pie ielas braucamās daļas jābūt 15 cm.
- (6) Ielu pārejās jāveido uzbrauktuves uz ietves bērnu un invalīdu ratiņiem ar ielas apmales vertikālo daļu ne augstāku par 2,5 cm.

j) Klātne (segums)

Lielceļu, visu ielu, piebrauktuvju kā arī laukumu, atklātu autostāvvietu un ietvju klātnēm jābūt ar cietu segumu.

6.4.3. PALĪGIZMANTOŠANU NOTEIKUMI

a) Pagaidu būve:

- 1) kas plānota, izmantota vai nodomāta uz noteiktu vai nenoteiktu laiku, t.i., tai ir pagaidu statuss (piemēram, kioski, paviljoni, nojumes, sabiedriskā transporta pieturvietas u.c.),
- 2) kuras būvkonstrukcijas atbilst pagaidu statusam,
- 3) kas jānojauc līdz ar pagaidu statusa izbeigšanos un netiek kompensēta,
- 4) kuras izvietojumu akceptē LR SM Autoceļu direkcijas Rēzeknes rajona nodaļa un Rēzeknes rajona Būvvalde.

6.5. DABAS PAMATNES / ATKLĀTĀS (BRĪVĀS) IZBŪVES TERITORIJAS6.5.1. DEFINĪCIJA

Apbūves noteikumos **Dabas pamatnes/atklātās (brīvās) izbūves teritorijas (D)** nozīmē izbūves teritorijas, ko veido sabiedrībai pieejamas dabas un apzaļumotās teritorijas (arī kapsētas), meži, atpūtas teritorijas, aizsargstādījumi, pludmales un ūdenskrātuves, kur apbūve nav galvenais zemes izmantošanas veids, bet izmantošana lielākā vai mazākā mērā, atkarībā no attiecīgās izbūves teritorijas daļas īpatnībām, ir saistīta ar dabas resursu izmantošanu, arī atpūtu/izklaidi un vides aizsardzību.

6.5.2. VISPĀRĪGIE IZMANTOŠANAS NOTEIKUMIa) Darbības lauks

Dabas pamatnes vai atklātās (brīvās) izbūves teritorijas (D), ietver:

1) **meža/apstādījumu teritorijas (DM)**, t.i., mežu un citu zaļo stādījumu teritorijas, kas ietver mežus, mežparkus, aizsargstādījumus un kapsētas, kā arī sabiedrībai pieejamas ar augiem apaudzētas un koptas sabiedrisko apstādījumu teritorijas, kur neiegūst produkciju, un kas ietver parku, dārzu un skvēru stādījumus. Šajās teritorijās ir atļauta ar attiecīgo izmantošanu saistītu būvju būvniecība – atpūtas iestāde, ārstniecības iestāde u.c.

2) **rekreācijas un tūrisma teritorijas ietver sabiedrībai pieejamas koptas apstādījumu teritorijas**, kur primārais zemes, ēkas un citas būves izmantošanas veids ir ar rekreāciju saistītu būvju – atpūtas iestāžu izvietošana.

Rekreācijas un tūrisma teritorijā var tikt izvietotas

Ārstniecības iestāde,

atpūtas iestāde,

kultūras iestāde,

religijska iestāde u.c. būves kas nav pretrunā ar minētās teritorijas izvietošana

3) **lauksaimniecības teritorijas (DL)**, t.i. teritorijas, kuras paredzēts ilgstoši (nemāzāk kā 10 gadus) izmantot lauksaimnieciskai ražošanai. Lauksaimniecības teritorijas ietver lauksaimniecībā izmantojamās zemes, dabīgās pļavas, atmatas, augļu un sakņu dārzus, palīgsaimniecības, kur iegūst produkciju.

Lauksaimniecības teritorijās var tikt izvietotas:

- Zemnieku saimniecības būves (savrupmājas, saimniecības ēkas, būves mājlopiem);
- lauksaimniecības ražošanas objekti;
- meliorācijas būves;
- sabiedriskās un pakalpojumu objekts;

4) **ūdens baseinu teritorijas (DŪ)**, t.i., sabiedrībai pieejamas teritorijas, kas ietver dabīgas vai mākslīgas ūdenstilpes (ezerus, dīķus u.c.) un ūdensteces (upes, kanālus, strautus u.c.), kuru izmantošana saistīta ar transportu, rekreāciju un virszemes ūdeņu noteci, kā arī būves, kas saistītas ar attiecīgā ūdens baseina izmantošanu (laivu piestātnes, peldētavas u.c.) un uzturēšanu (slūžas, dambji u.c.).

c) Maksimālais stāvu skaits:

2,

ja ar detālo plānojumu nav noteikts citādi.

d) Prasības gājēju celiņiem

(1) *Celiņa platumam viena cilvēka kustības joslai jābūt 75 cm modulī un 150 cm celiņiem, kur paredzēta pārvietošanās ar invalīdu ratiņiem.*

(LBN 100, 5.11.p.)

(2) Jaunu celiņu klātnei koplietošanas zaļo stādījumu teritorijā atļauti dažādi segumi.

e) Prasības atklāto telpu izbūves teritoriju ierīkošanai un uzturēšanai

(1) *Sabiedrisko apstādījumu teritorijām jābūt labiekārtotām (LBN 100, 5.10.p.).*

7.1. VISPĀRĪGIE NOTEIKUMI

7.1.1. *Katrai aizsargājamai teritorijai izstrādā aizsardzības un izmantošanas noteikumus, lai nodrošinātu šīs teritorijas aizsardzību un nepieļautu tās vērtības samazināšanos. Aizsargājamo teritoriju aizsardzības un izmantošanas noteikumi nosaka nepieciešamo, pieļaujamo un aizliegto darbību šajās teritorijās.*

Ir vispārējie aizsargājamo teritoriju aizsardzības un izmantošanas noteikumi, individuālie aizsargājamo teritoriju aizsardzības un izmantošanas noteikumi un aizsargājamo teritoriju dabas aizsardzības plāni.

(DL, 15.pants)

7.1.2. *Zemes īpašnieka un lietotāja pienākums ir:*

1) *nodrošināt aizsargājamo teritoriju aizsardzības un izmantošanas noteikumu ievērošanu un veikt attiecīgajās teritorijās aizsardzības un kopšanas pasākumus;*

2) *ziņot aizsargājamās teritorijas pārvaldes institūcijai, valsts vides aizsardzības institūcijai un pašvaldībai par esošajām vai iespējamām izmaiņām dabas veidojumos, kā arī aizsardzības un izmantošanas noteikumu pārkāpumiem.*

(DL, 24.pants)

7.1.3. *Zinātniskās, dabas aizsardzības un citādas darbības veikšanai aizsargājamās teritorijās, saskaņojot ar valsts vides aizsardzības institūciju, var izveidot aizsargājamās teritorijas pārvaldes institūciju.*

Lēmumu par aizsargājamās teritorijas pārvaldes institūcijas izveidošanu pieņem valsts institūcija, ar kuras lēmumu ir izveidota aizsargājamā teritorija.

To aizsargājamo teritoriju pārvaldi, kurām nav savas pārvaldes institūcijas, realizē pašvaldība.

Aizsargājamo teritoriju pārvaldi koordinē augstākā valsts vides aizsardzības institūcija.

(DL, 25.pants)

7.1.4. *Nepieciešamo saimniecisko pasākumu veikšanai aizsargājamās teritorijās likumā noteiktajā kārtībā var izveidot bezpeļņas organizācijas.*

(DL, 26.pants)

7.1.5. *Aizsargājamo teritoriju valsts kontroli īsteno LR Vides aizsardzības valsts inspekcija un citas valsts institūcijas savas kompetences ietvaros.*

(DL, 27.pants)

7.1.6. *Saeimas un MK apstiprināto aizsargājamo teritoriju izveidošanu, saglabāšanu, uzturēšanu un pārvaldi finansē no valsts budžeta līdzekļiem.*

Pašvaldību apstiprināto aizsargājamo teritoriju izveidošanu, saglabāšanu, uzturēšanu un pārvaldi finansē no pašvaldību budžetu līdzekļiem.

(DL, 28.pants)

7.1.7. *Zemes īpašniekam un lietotājam ir tiesības uz nodokļu atvieglojumiem vai citādu likumā noteikto atlīdzību, ja aizsargājamās teritorijas aizsardzības un izmantošanas noteikumu ievērošana rada viņam zaudējumus.*

(DL, 29.pants)

7.1.8. *Visi zinātniskie pētījumi, kurus paredzēts veikt aizsargājamās teritorijās, ir jāreģistrē augstākajā valsts vides aizsardzības institūcijā, jāsaskaņo ar aizsargājamās teritorijas pārvaldes institūciju un likumā noteiktajā kārtībā arī ar zemes īpašnieku vai lietotāju. Par zinātniskajiem pētījumiem jāinformē pašvaldība.*

- (DL, 32.pants)
- 7.1.9. *Zeme aizsargājamās teritorijās var būt valsts, pašvaldību, kā arī fizisko un juridisko personu īpašumā.*
- (DL, 33.pants)
- 7.1.10. *Aizsargājamās teritorijas zemes īpašuma tiesības bijušajiem zemes īpašniekiem vai viņu mantiniekiem var atjaunot un zemi fizisko un juridisko personu īpašumā var nodot tikai tad, ja šīs personas apņemas ievērot aizsargājamās teritorijas aizsardzības un izmantošanas noteikumus un dabas aizsardzības plānu.*
Par to izdara ierakstu lēmumā par zemes piešķiršanu īpašumā, nostiprinot šos noteikumus ar ierakstu zemesgrāmatā.
Lēmums par zemes piešķiršanu īpašumā jāaskaņo ar valsts vides aizsardzības institūciju.
- (DL, 34.pants)
- 7.1.11. *Valstij ir pirmspirkuma tiesības uz zemi aizsargājamās teritorijās.*
Zemes īpašniekiem ir pienākums informēt valsts vides aizsardzības institūciju par nodomu pārdot sev piederošo zemi aizsargājamā teritorijā.
Valsts vides aizsardzības institūcijai rakstveidā jāpaziņo zemes īpašniekam savs atzinums par zemes pirkuma iespējām divu mēnešu laikā pēc zemes īpašnieka paziņojuma saņemšanas.
- (DL, 35.pants)
- 7.1.12. *Aizsargājamās teritorijas aizsardzības un izmantošanas noteikumu pārkāpšanas, kā arī dabas aizsardzības plāna neievērošanas gadījumā, valstij ir tiesības likumdošanas aktos noteiktajā kārtībā piespiedu kārtā atsavināt zemi tās īpašniekam.*
- (DL, 36.pants)
- 7.1.13. *Zemi aizsargājamās teritorijās var nodot lietošanā jebkurai fiziskajai un juridiskajai personai likumdošanas aktos noteiktajā kārtībā, ja šī persona noslēdz līgumu par aizsargājamās teritorijas aizsardzības un izmantošanas noteikumu un dabas aizsardzības plānu ievērošanu.*
Līgumu slēgšanas kārtību nosaka augstākā valsts vides aizsardzības institūcija.
Aizsargājamās teritorijas aizsardzības un izmantošanas noteikumu pārkāpšanas, kā arī dabas aizsardzības plāna neievērošanas gadījumā zemes lietotājam likumdošanas aktos noteiktajā kārtībā var izbeigt zemes lietošanas tiesības, zemi atņemt.
- (DL, 37.pants)
- 7.1.14. *Pašvaldības noformē saistību rakstus par to aizsargājamo teritoriju saglabāšanu, aizsardzību un uzturēšanu, kuras atrodas to īpašumā, lietošanā vai ir ieskaitītas valsts rezerves zemē un atrodas pašvaldības pārziņā esošajā teritorijā.*
Saistību rakstu noformēšanas kārtību nosaka augstākā valsts vides aizsardzības institūcija.
- (DL, 38.pants)
- 7.1.15. *Fiziskās un juridiskās personas, kas pārkāpušas aizsargājamās teritorijas aizsardzības un izmantošanas noteikumus, saucamas pie administratīvās atbildības, kriminālatbildības, disciplinārās vai citas atbildības saskaņā ar LR likumiem.*
Fizisko un juridisko personu saukšana pie administratīvās atbildības, kriminālatbildības vai disciplinārās atbildības neatbrīvo tās no pienākuma

veikt atjaunošanas darbus vai, ja atjaunošana nav iespējama, atlīdzināt kaitējumu.

(DL, 39.pants)

7.1.16. *Aizsargājamās teritorijas statusu var likvidēt tikai tad, ja zudusi aizsargājamās teritorijas vērtība.*

Atzinumu par aizsargājamās teritorijas statusa likvidēšanas pamatotību dod augstākā valsts aizsardzības institūcija tikai pēc tam, kad saņemts ekoloģiskās ekspertīzes atzinums.

Lēmums par aizsargājamās teritorijas statusa likvidēšanu, pamatojoties uz šo atzinumu, pieņem valsts institūcija, kura pieņēmusi lēmumu par attiecīgās aizsargājamās teritorijas izveidošanu.

(DL, 40.pants)

7.2. **VALSTS AIZSARDZĪBĀ ESOŠO DABAS PIEMINEKĻU SARAKSTU un ĪPAŠAS PRASĪBAS ATSEVIŠĶĀM AIZSARGĀJAMĀM DABAS TERITORIJĀM** sk. **“Viļānu pagasta teritorijas plānojums” I daļā 1.6.punktā “Aizsargājamās dabas teritorijas”.**

8.1. VISPĀRĪGIE NOTEIKUMI

8.1.1. *Kultūras pieminekļus ir aizliegts iznīcināt. Nekustamos kultūras pieminekļus drīkst pārvietot vai pārveidot tikai izņēmuma gadījumā ar Kultūras ministrijas Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas (turpmāk – Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija) atļauju. Kultūras pieminekļa pārveidošana vai tā oriģinālo daļu aizstāšana ar jaunām daļām pieļaujama tikai tad, ja tā ir vienīgā iespēja, kā saglabāt pieminekli, vai arī tad, ja pārveidojuma rezultātā nepazeminās pieminekļa kultūrvēsturiskā vērtība.*

(KL, 3.pants)

8.1.2. *Valsts pārvaldi kultūras pieminekļu aizsardzībā un izmantošanā nodrošina MK, un to realizē Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija. Likumos un MK noteikumos noteiktās kompetences ietvaros Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas izdotie administratīvie akti – norādījumi – par katra atsevišķa kultūras pieminekļa izmantošanu un saglabāšanu ir saistoši attiecīgā kultūras pieminekļa īpašniekam (valdītājam).*

(KL, 5.pants)

8.1.3. *Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija katrā rajonā un republikas pilsētā ieceļ valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspektoru, kas ir pakļauts tieši inspekcijai un darbojas saskaņā ar dienesta instrukciju.*

(KL, 6.pants)

8.1.4. *Kultūras pieminekļi LR var būt valsts, pašvaldību, kā arī fizisko un citu juridisko personu īpašumā.*

Nostiprinot īpašuma tiesības uz nekustamo īpašumu, kas atzīts par kultūras pieminekli, Zemesgrāmatā izdarāma attiecīga atzīme par tiesību aprobežojumiem. Šāda atzīme tiek izdarīta, pamatojoties uz Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas iesniegumu.

(KL, 7.pants)

8.1.5. *Fiziskajām un juridiskajām personām jānodrošina, lai tiktu saglabāti kultūras pieminekļi, kas ir to īpašumā (valdījumā). Valsts īpašumā esošo kultūras pieminekļu saglabāšanu nodrošina to valdītāji.*

Kultūras pieminekļa īpašnieka (valdītāja) pienākums ir:

1) *ievērot likumus un citus normatīvos aktus, kā arī Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas norādījumus par kultūras pieminekļu izmantošanu un saglabāšanu;*

2) *informēt Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekciju par katru bojājumu, kas radies īpašumā (valdījumā) esošajam kultūras piemineklim.*

(KL, 11.pants)

8.1.6. *Vērtīgas vēsturiskas vides aizsardzība jānodrošina, veicot kompleksu rekonstrukciju, vienlaicīgi restaurējot arhitektoniski un kultūrvēsturiski nozīmīgās ēkas, rekonstruējot, modernizējot, kapitāli remontējot esošās ēkas, izlases kārtībā būvējot jaunus objektus, saglabājot vides īpatnības, attīstot inženierkomunikācijas un uzlabojot teritorijas labiekārtojumu.*

(LBN 100, 10.21.p.)

8.1.7. *Pirms būvniecības, meliorācijas, ceļu būves, derīgo izrakteņu ieguves un citu saimniecisko darbu uzsākšanas šo darbu veicējam jānodrošina kultūras vērtību apzināšana paredzamo darbu zonā. Fiziskajām un juridiskajām personām, kas saimnieciskās darbības rezultātā atklāj arheoloģiskus vai*

citus objektus ar kultūrvēsturisku vērtību, par to nekavējoties jāziņo inspekcijai un turpmākie darbi jāpārtrauc.

(KL, 22.pants)

- 8.1.8. *Lai nodrošinātu kultūras pieminekļu aizsardzību, tiek noteiktas kultūras pieminekļu aizsargjoslas. To izveidošanai nav vajadzīga zemes valdītāja vai īpašnieka piekrišana. Ap kultūras pieminekļiem, kam nav noteiktas aizsargjoslas, un jaunatklātajiem kultūras pieminekļiem ir 100 m aizsargjosla. Jebkuru saimniecisko darbību pieminekļu aizsargjoslā, kas var atstāt iespaidu uz aizsargājamo pieminekli, drīkst veikt tikai ar inspekcijas atļauju.*

Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas priekšnieks, ņemot vērā MK noteikumus, var noteikt vidi degradējošus objektus, kas atrodas kultūras pieminekļu aizsargjoslās. Šie objekti paredzami nojaukšanai, un nav pieļaujama to turpmākā attīstība.

(KL, 23.pants)

- 8.1.9. *Darījumi ar kultūras pieminekļiem, kas veikti, pārkāpjot likumā noteikto kārtību, atzīstami par spēkā neesošiem.*

Par kultūras pieminekļu aizsardzības, izmantošanas, uzskaites, restaurācijas un remonta noteikumu neizpildīšanu, kultūras pieminekļu aizsargjoslu režīma pārkāpšanu un par citiem tiesību aktos paredzētajiem pārkāpumiem personas saucamas pie kriminālās, administratīvās vai citas atbildības saskaņā ar LR tiesību aktiem.

(KL, 30.pants)

- 7.2. **LATVIJAS VALSTS AIZSARGĀJAMO KULTŪRAS PIEMINEKĻU SARAKSTU un AIZSARGĀJAMĀS APBŪVES TERITORIJAS Viļānu pagasta teritorijā sk. „Viļānu pagasta teritorijas attīstības programmu” 2.nodaļu “Kultūrvēsturiskais mantojums”.**